

## UVOD

"Bratstvo" je preduzeće koje je do 1991 god. Bilo jedno od vodećih preduzeća u preradi metala. Svoj razvoj može zahvaliti programu, koji je bio osnovni program, a to je proizvodnja oruđa i oružja tj. namjenska proizvodnja. Uz taj program razvili su se i ostali programi kao prateći programi osnovnoj djelatnosti. Tu se prije svega misli na proizvodnju alata, proizvodnju otkovaka, proizvodnju hidraulike za rudarstvo, te mašinskoj industriji i industriji proizvodnje dijelova za auto industriju. Razvojem preduzeća razvijali su se i procesi koji su osnova praćenja i podrške poslovnom sistemu tj. proizvodnom preduzeću. Informacioni sistem kao podrška poslovnom sistemu je u prvoj fazi u tadašnjem obliku definisan kao sistem koji će uglavnom biti u osnovi automatska obrada podataka u pojedinim procesima preduzeća. Računari su bili generacija koja je koristila bušene kartice kao nosioce informacija. Urađena je posebna prostorija sa određenim klimatskim zahtjevima koje je u to vrijeme tražila oprema koja je instalisana. Osnovne segmente koje je "Bratstvo" kao mašinsko metalurški kombinat tom tehnikom planirao sistematizovati i obrađivati su:

- Sifarski sistem, koji bi koristila sva tadašnja preduzeća u sistemu
- Kadrovska evidencija za sva preduzeća
- Obračun plata za neka preduzeća iz Poslovnog sistema
- Eventualno praćenje zaliha materija i gotove robe.

U to vrijeme je bilo izražen otpor uvođenju nove tehnike naročito je to izraženo u tzv. "velikim" preduzećima jer su se žalili u navodnu neefikasnost i nepouzdanost sistema. Više se vjerovalo u to vrijeme prisutnim tehnikama, koje su se koristile za praćenje proizvodnje a koji nisu imali računarsku podršku.

Iz svega navedenog uzeli smo za potrebu, da u jednom preduzeću nekadašnjeg poslovnog sistema "Bratstvo", razmotrimo mogućnosti, snimajući postojeći Informacioni sistem, vidimo i ocijenimo potrebu za modifikacijom postojećeg sistema ili pak uvođenje sasvim novog informacionog sistema. Iako je informacioni sistem, model realnog sistema u kome djeluje, te se postupak u kome djeluje sistem svodi na neku vrstu modeliranja realnog sistema.

Cilj ovog zadatka je da analizirajući postojeći informacioni sistem bez obzira na pristup odgovorimo na četiri pitanja i to:

- Šta uraditi/ to je pitanje na koje korisnik daje odgovor opisujući svoja očekivanja od sistema (korisnik zna šta treba uraditi, ali ne zna kako to uraditi).
- U kojem/ domenu jeste pitanje čiji odgovor treba da sadrži opis domena postojećih i budućih aplikacija u okruženju djelovanja (rezultat analize i zahtijeva)
- Kako/ projektovanje treba učiniti mogućim korisnikova očekivanja uz predviđena ograničenja i domen( projektant zna kako treba uraditi ali ne zna šta treba uraditi).
- Kojom vještinom/ jeste pitanje tehnički ljudski i organizacionih resursa te drugih sredstava (novac i dr).

Analiza treba da ukaže na eventulane slabosti postojećeg informacionog sistema te njegovu modifikaciju ili zamjenu novim. Kod čitavog postupka koristit ćemo metodu BSP za planiranje i razvoj informacionog sistema.

## **RAD**

**2.1 Firma i program** BNT-Hidraulika je preduzeće, u čijoj je djelatnosti u osnovi, projektovanje i proizvodnja opreme za rudarstvo, sa prioritetom proizvodnje opreme za podzemnu eksploataciju i jamski kop. To je prije svega proizvodnja samohodnih hidrauličnih podgrada i izrade rezervnih dijelova za samohodne hidraulične podgrade.

Ova proizvodnja i iskustvo kao i raspoloživi kapaciteti je svrstavaju u organizaciju koja je u oblasti izrade hidrauličnih specijalnih i namjenskih komponenti vodeća u regiji. Obzirom na okrenutost namjenskim tržištem (rudnici) u jednom dijelu tržišta, a u drugom dijelu, razvojnom je okrenuta tržištu koje traži tipizirana hidraulična oprema izložena svjetskom konkurencijom takve opreme.

U tom smislu BNT-Hidraulika svoj informacioni sistem mora prilagoditi uslovima svjetske tržišne konkurencije posebno što BNT-Hidraulika svoju šansu vidi u saradnji sa svjetskom mašingradnjom i autoindustrijom.

**2.2 Postojeća organizacija** Iz makro šeme organizacije BNT-Hidraulika d.d je jasno da su od operativnih sektora na službi razdvojena samo dva sektora i to:

a) sektor komercijale i

b) sektor proizvodnje

a) Sektor komercijale funkcioniše kao dvije odvojene službe i to služba nabave i služba prodaje.

b) Sektor proizvodnje po postojećoj organizaciji funkcioniše kroz četiri (4) službe i to: služba plana i pripreme rada, služba montaže, služba održavanja i mašinska izrada.

Svi ostali sektori u organizaciji funkcionišu kao jedinstvene cjeline i to kao:

- sektor ekonomije
- sektor tehnike
- sektor opštih poslova
- sektor kontrole

Sekretar društva i osoba odgovorna za praćenje IS-o standrada (PRK) su direktno povezani(organizaciono) sa Upravom društva (direktor- izvršni direktor). Informacioni sistemi služe kao monitori za prikupljanje faktografskih podataka koji se koriste pri donošenju odluka, a s druge strane, omogućavaju prenos potrebnih informacija svim korisnicima u zavisnosti od njihove uloge u preduzeću i međusobnih interakcija. Faktografski ili kvantitativni podaci transformišu se u konkretizovane informacije koje odražavaju činjenice, projekcije, trendove. Na taj način informacioni sistem direktno doprinosi povećanju konkurentske prednosti preduzeća. Uzimajući u obzir da su preduzeća realni sistemi onda je i Informacioni sistem preslikano organizaciono ustrojstvo preduzeća. Tako da imamo Informacione podsisteme preduzeća koji u cjelosti podržavaju organizacione dijelove preduzeća, i to postavljeni kao nezavisni ali su najčešće povezani. Isto tako Informacioni sistem preduzeća je uveza sa Informacionim sistemima iz okruženja. To je prikazano slijedećom šemom kojom je prikazano da pojedini podsistemi podržavaju određene oblasti u kompaniji (marketing, kadrovi, itd).